

Проведені модельні розрахунки показали, що при значних зниженнях урожайності (до 50% падіння валового збору зерна від середнього за 5 років) при регулюючих державних інтервенціях на ринку вдається уникнути значного зростання цін на хлібобулочні продукти (зріст ціни не перевищує 20%).

Отже, дана модель дозволяє вивчати поведінку ринку зерна методом чисельного експерименту і при подальшому удосконаленні може служити інструментом для прийняття рішень державного регулювання цього життєво важливого товарного ринку.

Висновки. В роботі розглянуте питання моделювання ринку зерна. Запропонована модель національного ринку зерна дозволяє встановити схеми функціонування ринку зерна на національному і світовому рівні. Поставлена задача оцінки стану і прогнозування ринку зерна та стану його окремих складових. Перспективою подальших наукових розробок за даним напрямом є задача оцінки і прогнозування цін на зернопродукти на світових товарних біржах з урахуванням випадкової і сезонної складової з метою використання даної моделі при виборі стратегії державного регулювання ринку зерна.

Література:

1. Carsten Sorensen Seasonality in Agricultural Commodity. – Frederiksberg, Denmark: Futures Department of Finance, Copenhagen Business School, Rosenorns Alle, 1970. – 31 p.
2. Shephard N. Statistical aspects of ARCH and stochastic volatility. // Time Series Models in Econometrics, Finance and Other Fields. Ed. by D. R. Cox, D. V. Hinkley and O.E.Barndorff-Nielsen. – Publisher: Chapman & Hall, 1996. – 197 p. – p. 1–55.
3. Ваймер, Девід, Вайнінг, Ейден Аналіз політики: Концепції і практика. Пер. з англ. – К.: Видавництво Соломії Павличко “Основи”, 2000. – 654 с.
4. Linwood A. Hoffman Forecasting season-average corn prices using current futures prices – mathematical model developed that uses futures prices to forecast national season-average producer prices. Economic Research Service report. – U.S. Dept. of Agriculture, 2001. – 29 p.
5. Кардаш В.А. Экономика оптимального погодного риска в АПК (теория и методы). – М.: Агропромиздат, 1999. – 345 с.

УДК 331.556.4

© Стрілець І.В.

магістр

© Стеченко Д.М.

проф., д.е.н.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

Вступ. Україна самостійно здійснює керівництво зовнішньоекономічною діяльністю, бере безпосередню участь у міжнародному поділі праці та розвиває економічне співробітництво з іншими державами на основі принципів зацікавленості, рівноправності і взаємної вигоди. Підприємства і організації мають право вступати у прямі господарські зв'язки та співробітничати з підприємствами та організаціями інших держав, створювати з ними спільні підприємства, асоціації, концерни, консорціуми, союзи, інші об'єднання [6, С. 45-46].

Постановка задачі. Основною метою було намагання розкрити складні та суперечливі процеси, тенденції та наслідки світових економічних трансформацій; яким чином глобальні процеси в світовій економіці впливають на економіку України. Значне місце займає аналіз причин та рушійних сил глобалізації, а також її основи - діяльності транснаціональних корпорацій. Аналіз цього всесвітнього процесу має не лише теоретичне, але і суто практичне, і причому надзвичайно важливе, значення для України, для її зовнішньоекономічної, а в більш широкому значенні - всієї економічної політики.

Результати дослідження. При існуючій розбіжності думок стосовно включення України у МПП та світогосподарські зв'язки є зрозумілим і безсумнівним те, що без оздоровлення економіки через структурну перебудову і без створення дійових законодавчих, організаційних, матеріальних і технічних підвалин гідне входження України у світове господарство неможливе. Проблему України не можна залишати без уваги. Україна просто надто велика, надто важлива, а її існування має особливе значення як для Росії, так і для Заходу [8].

Значною проблемою є перспективи економічних відносин з країнами СНД і особливо з Росією. Єдиний народногосподарський комплекс, що існував раніше і у якому Україна була периферією, сьогодні сприймається досить критично. Але, між тим, не слід відкидати те, що було корисним і що може бути корисним нині й у майбутньому. Мова йде про економічні зв'язки та паростки кооперації, які ще можливо зберегти й розвинути. Існує декілька моделей економічних взаємовідносин з новими державами, що виникли на теренах колишнього СРСР. Не всі інтеграційні пропозиції сьогодні відповідають потребам й інтересам України, та й

можливості України зараз вкрай обмежені. Досвід підказує, що тепер у взаємовідносинах з країнами СНД неможливо будувати будь-яку однорідну систему [2, С. 15-19].

Унікальність географічного положення України дає їй можливість виконувати роль однієї з найважливіших ланок на осі «Схід-Захід», або іншими словами на шляху «Європа-Тихоокеанський регіон». На полюсах цієї стратегічної осі розміщуються два головних світових регіональних торговельних блоки. Про важливість східного напрямку у зовнішньоекономічній діяльності України говорить і те, що у державах АТР нині проживає майже половина людства, виробляється більше 55% товарної продукції світу й зосереджено приблизно 40% обсягів світової торгівлі [9].

З метою входження у світовий економічний простір Україна має впровадити у практику принципи вільної торгівлі й сповідувати відкритість економіки, послідовно й неухильно проводити приватизацію й формувати ефективну, віддану справі, скорочену до ефективного мінімуму державну адміністрацію [1, С. 23-26].

Не є секретом те, що сьогодні успіху досягає той, хто володіє найдосконалішими технологіями і вміє їх впроваджувати у виробництво. Однак досягнення успіху неможливе без створення національної системи інновацій, яка формується на засадах використання знань як продуктивної сили шляхом організації досліджень й забезпечення сприяння впровадженню інновацій. У період розгортання глобалізації багато країн об'єднуються на основі взаємовигідного обміну знаннями й технологіями з метою досягнення прогресу у світовій економіці [4, С. 64-68].

Наукову діяльність України можна представити у вигляді наступної таблиці.

Таблиця 1.

Наукова та науково-технічна діяльність [10, С. 152-153]

	Чисельність виконавців наукових та науково-технічних робіт, осіб	Обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт, у фактичних цінах, млн. грн.	Чисельність докторів наук в економіці України, осіб	Чисельність кандидатів наук в економіці України, осіб
1996	160103	1111,7	9974	58132
1997	142532	1263,4	10322	59332
1998	134413	1269,0	10446	59703
1999	126045	1578,2	10233	59547
2000	120773	1978,4	10339	58741
2001	113341	2275,0	10603	60647
2002	107447	2496,8	11008	62673
2003	104841	3319,8	11259	64372
2004	106603	4112,4	11573	65839

Здається тільки у 2004 р. знову з'явилася надія на певні позитивні зрушення – збільшено фінансування НАН України і, що важливо, в т.ч. і на зміцнення матеріально-технічної бази її установ. На рівні влади є розуміння необхідності підтримки науково-технологічної сфери, а наукова спільнота розгортає нові дискусії щодо стану та перспектив розвитку науки в Україні [6, с. 48].

Для України її майбутнє насамперед пов'язане з відтворенням державності й оформленням загальнонаціональної ідеї. Молода держава ще має виробити стійку й динамічну модель власної економіки, її політична система досить переконливо обумовлена специфікою, що впливає з географічного положення держави у межах Центральної, Східної та Південно-Східної Європи.

Європейський вибір України не передбачає її однозначного тяжіння до Європи, а припускає створення системи взаємовідносин України у просторі Росія-Європа-Північна Америка-Чорномор'я-СНД. Саме ця система у глобальному контексті передбачає набір стратегій і перспектив шляхів розвитку України у ХХІ ст. [5].

Висновки. Україна, що затрималась на старті реформ, поки що не виробила своєї чіткої моделі ринкової економіки. Сьогодні вона повинна без зволікання зосередити зусилля на підготовці найбільш прийнятної національної програми прискореного зростання. Потенціал країни ще настільки значний, що їй під силу застосувати в програмі те краще, що вироблено світовим співтовариством для перетворення кризової економіки в ефективно функціонуючу.

Важливими елементами програми ринкового господарства в Україні мають бути [5]:

- активне усвідомлення в суспільстві необхідності наведення господарського порядку у всіх сферах

- життя з метою досягнення балансу суспільних та індивідуальних інтересів;
- розвиток економічної активності громадян, орієнтованих на одержання максимального прибутку в суспільно корисних сферах діяльності;
- забезпечення максимально ефективного розподілу ресурсів з усуненням впливу на цей процес вузьковідомчих або індивідуальних інтересів, що гальмують суспільний процес;
- забезпечення найсприятливіших умов для виявлення кожним громадянином його суспільно корисної активності і наступної реалізації ним своїх здібностей в умовах відкритої економіки;
- забезпечення інтеграції державних і особистих інтересів як через економічні, так і соціальні важелі.

Література:

1. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Економіка зарубіжних країн. – Київ: ЦУЛ, 2003р. – 352 с.
2. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004р. – 676 с.
3. Філіпенко А.С. Світова економіка – Київ: Либідь, 2000р. – 582 с.
4. Держанье управління в Україні організаційно-правові засади: Навч. Посіб / Нижник Н.Р., Дубенко С.Д., Мельниченко В.І., / За заг. ред. проф. Н.Р. Нижника. - К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 164 с.
5. Україна – 2010. Поглиблення ринкових реформ та стратегія економічного розвитку України до 2010: Матеріали наукової конференції. – К., 1999. – 103 с.
6. Письмак В. Тенденції глобалізації. // Економіст. – 2001. - №1. – С. 45-48.
7. Иноземцев В. Глобализация: иллюзии и реальность. // Свободная мысль – XXI. – 2000. - №1. – С.26-36.
8. Оболенский В. Глобализация мировой экономики и Россия. // Мировая экономика и международные отношения. – 2001. - №3. - С. 23-34.
9. Симония Н. Глобализация и неравномерность мирового развития. // Мировая экономика и международные отношения. – 2001. - №3. - С. 35-44.
10. Статистичний щорічник України за 2004 рік / Під ред. О.Г. Осауленка. – Київ: Техніка, 2005. – 670 с.

УДК 338.984

© Сулімова О. Ю.

магістр

© Клименко О.В.

канд. фіз.-мат. наук, доцент

БАЗОВІ ІНСТРУМЕНТИ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Вступ. Ключовим завданням фінансового менеджменту на підприємстві, та, зокрема, однієї з його найбільш поширених форм – бюджетного управління (бюджетування) – є паралельне та взаємопов'язане управління прибутковістю та платоспроможністю, для чого використовуються, відповідно, два базові інструменти – бюджет доходів і витрат (БДВ) та бюджет руху грошових коштів (БРГК).

Практика впровадження на вітчизняних підприємствах бюджетування показує, що деякі підприємства обмежуються складанням тільки одного бюджету – доходів і витрат або руху грошових коштів. Оскільки коректно описати структури обох бюджетів, розробити методику їх ведення та почати використовувати на підприємстві надзвичайно складно. Однак для повноцінного бюджетування доцільним є складання обох бюджетів. Оскільки ці основні види бюджетів дозволяють керівництву мати всю необхідну інформацію для оцінки фінансового стану компанії та контролю за його зміною, для оцінки фінансової спроможності бізнесу та інвестиційної привабливості проекту.

У вітчизняній економічній літературі достатньо приділено уваги описанню поняття та сутності основних бюджетів та принципів формування їхньої структури, типів бюджетних моделей та їх застосування в сучасних умовах, зокрема такими авторами, як П. Боровков, Кисельова Т.К, Савчук В.П., Істоміна Т.А, Фомін П.А., Є. Пушкарьов, Харко А.Ю., Мойсеєнко І.Є., Міславський А.В.

Описано різні погляди щодо деталізації статей бюджетів та безліч варіантів їхнього групування, серед яких можна виділити наступні:

- за ступенем наближеності до продукту (прямі, загальновиробничі, загальногосподарські);
- за факторами виробництва (змінні та постійні: матеріальні, амортизація, зарплата, послуги сторонніх організацій);
- за функціями (виробничі, комерційні, адміністративні);
- за видами діяльності (основна, фінансова, інвестиційна діяльність)